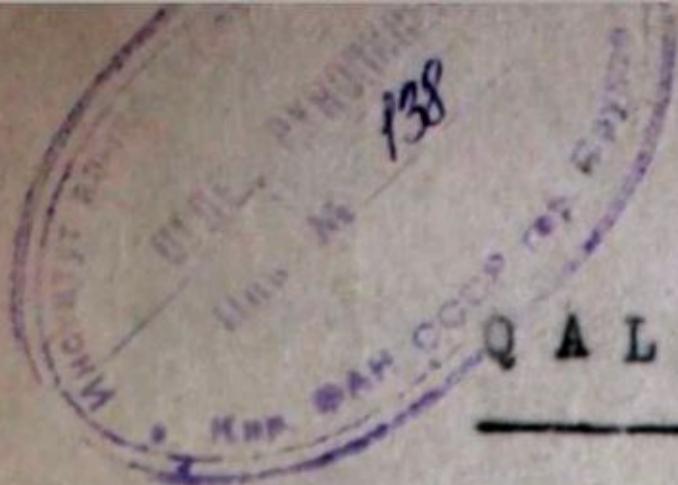

Jl. Samawingku 138
Kedonyo molayit
mogram searis quadek.

Q A L Y Q U L

Qal'qul qızılgız elin Rossiya radışalıq koloniya
qızılgır qaratıp alısuqa sejin çasaqan ^{agın} kif. Biroq,
bul ajtalyqan doordon ançalıq alıb çasaqan emes. Qızılgız
eli kolonijsaga ajlanardын алдында варынан қарсалады
qatuu bir nece door etkeret. Qal'qul мына ишүү doordon
çasar, orus radışalıq qızılgız elin birotolo qaratıp
alısuqa sejin kelet. Bizge • getken Qal'quldun adasijat
murastagy kewunse işül қарсаландыу доордо таандыц
bolup, anan keleсеkti, orus radışalıq виjlegen жана
zamandын mynezdep, oşol kezdegi eldin avalын өсөрүп
syjleset. Qal'quldun adasijat murastagy koloniyalыц
doordun alqасыц исирине таандыц болондуктан, ал
koloniyalыц doorundaq qızılgız adasijatынан орун alqал
açыndardын qatagыna kirip, bul açыndardын аqсаqалъ
bolup sanalat.

Qal'qul bul doorgo çasaqan açыndardan ezuunun waagъ-
dan ilgeri çasaqan emugy шепел qana aqsaqal bol-
adabijattiq
Boston, al ~~akras~~ tematikasy қаçынан aqsaqal

bolup sanalat. Qal'qul ez исурундашь eldin avalын,
 альп keleсектеги taalaajsъz таңдьгын ajtqan. Al
 ajtqandарын қонунаш "Аңыр zaman" sezderу dep ataqan.
 Kolonijalъq doorundaшь Qal'quldan kijin 50- 60
 сылдар icindegi съодан аңындар ar kimisi ez исурuna
 qaraj uşul Qal'qul baştakan tematikanь kenitip
aytishoja,
terendetip qana құгур oturdu degen bolot. Qal'qul
baştakan bul tema қытъз ооз adavijatъna murun bol-
don emes, bolso da başqa adavijattъq formada ajtъl-
qan. Oşentip Qal'qul dan baştalqan bul tematika,
шазмины qана сацьлан emes, forma сацьлан да ezge-
се. Oşonduqtan bul қытъз adavijatъnda саць adavijat
вацть bolup sanalat.

V Qal'qul ғенүнде bizge дајындуи ес nerse маалим
 emes. Qal'quldum ajtqandарь dep uşul изаффа сеjin el
 oozunda аjtъlyr қырген маал formazында болғон
 он сақтуи sezderdy mileviz. qana Qal'qul ғенүнде
 аjtъlyr қырген вік несе ылақартар вар. Bolbosо
 bizdin kynge сеjin bul ақылдын Qal'qul degen

atyram вазда dokumentke tirkelgen ec nersesi
 getkeni соq. Кер қашар, керту кегур, кер иғдан
 қагъялар: Qal'qul dun ед жетинде қалъ болғон.
~~Syjle~~^{gondor} оң ijinin қаганър аль, "Ој құтум!"
 дөр uzun завақ зүзүп застоеци екен" дөр ылацар
 қылшат. Al қариялар, andan ағы ылацар сездерүн
 киcine узатър вагър, "оғол Qalakem шыңда; деген"
 дөр, Qal'qul dun айтқанъ деген сеемет сездерден
 eki= усеену таңтар доюшат. Qal'qul қепүндегу вадың
 маалуматтын болғони ишүл.

Biqni өзгөвәрьштеп оғол кездеги el - ви j legen
 мъкталаръ ируи үраалын саңығыр ордо атышат. Ordo
 оյнунун Загъваңыстар қаңын застапан^{хан} Ormon молуп,
 виқулар қаңынан Вогонвај болот. Ordo ојсина тоқи
 вайтал мее соjulup, сып "Хан ordosu" болот. At
 qalсаңда виқулардын ать қопир ојнуду виқулар
 застайт.

Bul ојнуда қалъын qataғында Ordo yстынде
 қажыла Qal'qul да отуңдан болот. Виқулардын ordоси
 қигиттери ордону визип, ата застайт. Намы^sкеj,

milgenin ~~çancı~~^{oja} вегвеген Ormon ~~жандып~~ қыжылъ сузулак
ваشتайт. Осундо Qal'qul, Ordonu вастар дојир қагар
отурған Ormon, Воронвај ақсақалдарға: "Ordonun орто-
сұна қан tolup, сијиндең съцър вара қатат. Бул
өјүн емес еле қан tegylgen қыктыңда ажланат. Қој,
төктөтқула, ~~шынса~~^икта ојунду" дейт.

Намызъ узатраған қан Ormon ипсүрај қаңајыр
отурғап алат. Buqular ordonu Загъващтарға salыр
вегет, қалыптың қыжылъ визулған Загъващтар қан-
дьыралвај қалышат. Жанік atalқан Ormon қараданыр
icine kekti век тујур ordodon осол војдон ғенер
кетет. Қыждым тарвај аған ғүрген Ormon eski вагынта
doolorun қоздор, виқулагча тијистик қыла вастайт.
Мына үсүндән, Bul ordo оји^{ми} eki үриүүнүн қыктың-
дии соң савъшылып васталышының көр земертин Bir
зе ве ві, үшүл болот.

Bul айттыңан оција Qal'quldun ақыл маңдырын,
апын adilettigin шунездејт. Qal'qul ғенүнде үшүл
зъяqtuu tolup қатқан ылаңар, айттулар ваг. Қана
Qal'qul "Адър zaman" деген ығында түсундаңы
замандын аның негизинде замандын келесек түгүн,